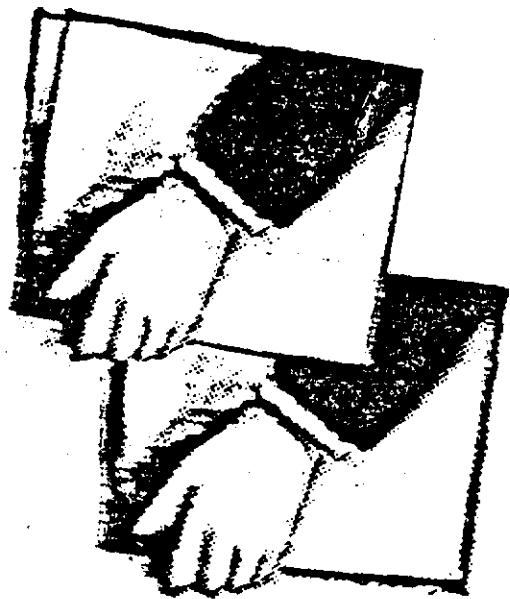

وضعیت کاری مربیان

○ سید محسن صدیقی

آموزش و پرورش دو مقوله جدا از هم و منفک نیستند. در بطن هر آموزشی، موضوع پرورش خودنمایی می کند و بالعکس. لذا تک تک معلمان و کارکنان آموزشگاه در امر تربیت دخیل و مؤثر هستند و اگر نوع فعالیتهای این افراد و تخصص آنان با یکدیگر متفاوت است ولی در امر پرورش دانش آموزان مسئولیت های مشترکی را بر عهده دارند. از طرفی ویژگی بخشی از فعالیتهای تربیتی مدرسه به گونه ای است که فرد مشخصی را می طلبد (به عنوان مثال برگزاری اردو) تا اطلاعات کافی در آن زمینه ها را کسب کرده و مستمراً دنبال چنین فعالیتهائی باشد و در غیر این صورت وصول به اهداف آن فعالیتهای با مشکلات اساسی همراه است.

بنابراین وجود مربی پرورشی به منزله تفکیک پرورش و آموزش نباید تلقی گردد و از سایر کارکنان آموزشی در زمینه تربیت جوانان سلب مسئولیت شود و مربی پرورشی بار مسئولیت سنگین تربیت نسل جوان انقلاب را به تنهایی بردوش کشد.

متأسفانه در بعضی مدارس با این دیدگاه به مربی پرورشی و وظایفش برخورد می شود از طرفی در یک نگاه اجمالی به شرح وظایف مربی پرورشی به این نتیجه می رسیم که وظایف محوله با امکانات و توان مربی و زمان و فرصتی که در اختیار دارد (۲۴ ساعت در هفته) تناسب لازم را ندارد، لذا بسیاری از فعالیتهای بطور کامل پیگیری نشده و به ثمر نخواهد رسید و ناقص و ابتر باقی خواهد ماند.

اگر برای هر وظیفه زمان مناسبی را برآورد کنیم با عنایت به جدول ذیل حداقل ۵ ساعت زمان در هفته لازم است تا بطور معمول انجام شود. این جدول با رعایت نکات ذیل تهیه و تنظیم شده است.

« جدول شرح فعالیت (وظیفه) مربی پرورشی در هفته »

۱	اجرای مراسم صبحگاهی (قرآن، دعا، سرود، مقاله و...)	در روز	در هفته	
	الف) تهیه و تنظیم محتوی برنامه مراسم صبحگاه بطور متوسط	۲۰ دقیقه	۱۲۰ دقیقه	
	ب) نظارت و اجرای مراسم صبحگاه بطور متوسط	۲۰ دقیقه	۱۲۰ دقیقه	
۲	برگزاری نماز جماعت و آشنا نمودن دانش‌آموزان با فلسفه و احکام نماز و آموزش لازم پیرامون مسایل اخلاقی.			
	الف) تهیه و تنظیم محتوی آموزش فلسفه و احکام نماز و مسایل اخلاقی	۱۰ دقیقه	۶۰ دقیقه	
	ب) نظارت و اجرای نماز جماعت از ابتدا تا انتهای برنامه	۳۰ دقیقه	۱۸۰ دقیقه	
۳	تشکیل کتابخانه و تهیه و تامین لوازم اولیه کتابخانه و کتب مناسب و فعال نمودن آن			
	الف) برنامه‌ریزی برای تجهیز و فعال کردن کتابخانه (عضوگیری، تهیه دفتر مطالعاتی، نلیغات)	۲۰ دقیقه	۱۲۰ دقیقه	
	ب) نظارت بر فعالیتهای کتابخانه و بررسی عملکرد کتابخانه	۱۰ دقیقه	۶۰ دقیقه	
۴	تهیه مقدمات برگزاری مراسم در ایام خاص (اعیاد، عزا دار بها، ایام... با هماهنگی ستاد تربیتی			
	الف) اگر در ماه حداقل یک مراسم وجود داشته باشد برای برنامه‌ریزی و هماهنگی لازم با دانش‌آموزان، دبیران اولیاء و... حداقل (۸) ساعت زمان لازم است.	هفته‌ای	۱۲۰ دقیقه	
۵	برگزاری سخنرانیهای مناسب به منظور آشنا نمودن دانش‌آموزان به مسایل اجتماعی و سیاسی			
	الف) بررسی سئوالات تربیتی، اخلاقی، سیاسی، دینی، صندوق پیشنهادات و انتقادات	هفته‌ای	۱۲۰ دقیقه	
	ب) برگزاری میزگرد و طرح سئوالات مهم و مشترک دانش‌آموزان ماهی یک جلسه (۲ ساعت)	هفته‌ای	۶۰ دقیقه	
۶	تنظیم و اجرای مسابقات قرآن و نهج البلاغه و برنامه‌ریزی برای آماده نمودن کلیه دانش‌آموزان			
	الف) ثبت نام و نلیغات لازم پیرامون مسابقات قرآن و نهج البلاغه	هفته‌ای	۱۰ دقیقه	
۷	تشکیل نمایشگاه و تهیه روزنامه دیواری، فیلم و اسلاید با همکاری دانش‌آموزان و امور تربیتی			
	الف) برنامه‌ریزی و تهیه محتوی و هماهنگی لازم اگر در ماه یک مورد پیگیری شود	هفته‌ای	۳۰ دقیقه	
	ب) اجرای برنامه یاد شده (۲ ساعت)	هفته‌ای	۳۰ دقیقه	
۸	تنظیم برنامه شرکت دادن دانش‌آموزان در مراسم مذهبی انقلابی مانند شرکت در نماز جماعت، جشنها، سوگوار بها و راهپیماییهای عمومی			
	الف) اگر در هر ماه یک برنامه اجرا شود حداقل (۴) ساعت برای اجرا و برنامه‌ریزی لازم است	هفته‌ای	۶۰ دقیقه	
۹	تهیه و تنظیم نمایشنامه‌های سازنده و سرودهای انقلابی و اجرای آن در مراسم ایام...			
	الف) تهیه و تنظیم محتوی و انجام آموزشهای لازم به دانش‌آموزان بطور متوسط	هفته‌ای	۶۰ دقیقه	
۱۰	تهیه و تنظیم برنامه بازدیدها و اردوهای سازنده با کمک واحد دانش‌آموزی			
	الف) اگر در هر سه ماه حداقل یک بازدید و اردو انجام پذیرد برای تهیه و مقدمات و انجام هر اردو حداقل ۱۸ ساعت وقت مفید لازم است.	هفته‌ای	۳۰ دقیقه	
۱۱	تشکیل شرکتهای تعاونی دانش‌آموزان بر اساس دستورالعملهای صادره از اداره کل			
	الف) برنامه‌ریزی و ثبت نام از دانش‌آموزان و فروش سهام و نظارت بر خرید و فروش و امور حسابداری	هفته‌ای	۳۰ دقیقه	
۱۲	زمینه‌سازی و تشویق دانش‌آموزان جهت شرکت در فعالیتهای تشکلهای فرهنگی، هنری و اسلامی مانند انجمن اسلامی، خط و نقاشی و...			
	الف) سازماندهی و برنامه‌ریزی برای انجمنها و کلوپها	هفته‌ای	۶۰ دقیقه	
	ب) نظارت بر اجرای فعالیتهای انجمنها و تشکیل جلسات هماهنگی	هفته‌ای	۱۲۰ دقیقه	

۱۳	همکاری با مدیر آموزشگاه جهت تشکیل انجمن اولیاء و مربیان و تنظیم برنامه جهت تماسهای لازم با اولیاء		
	الف) شرکت در جلسات انجمن اولیاء و تهیه محتوی تبلیغی و آموزشی کلاسهای آموزش خانواده	هفته‌ای	۱۲۰ دقیقه
	ب) تماس با اولیاء جهت بررسی مشکلات تربیتی دانش‌آموزان و آموزشگاهی	هفته‌ای	۱۲۰ دقیقه
۱۴	شرکت در جلسات مخصوص مربیان که در مراکز یا مناطق یا بخشها جهت هماهنگی فعالیتهای تربیتی سطح ناحیه برگزار می‌گردد.		
	الف) چون حداقل هر ماه یک جلسه آموزشی و... برگزار می‌شود (۴) ساعت زمان می‌گیرد	هفته‌ای	۶۰ دقیقه
۱۵	شرکت در جلسات ستاد تربیتی و شورای معلمان		
	الف) برنامه‌ریزی و تهیه دستور کار و ثبت گزارشات و تصمیمات ستاد تربیتی	هفته‌ای	۶۰ دقیقه
	ب) شرکت در جلسات ستاد تربیتی و شورای معلمان	هفته‌ای	۶۰ دقیقه
۱۶	اجرای دستورالعملهای امور تربیتی ناحیه که متناسب با شرایط آموزشگاه و واحد آموزشی اتخاذ می‌گردد		
	الف) مطالعه و بررسی و برنامه‌ریزی پیرامون بخشنامه‌های رسیده از امور تربیتی	هفته‌ای	۶۰ دقیقه
	ب) اجرای بخشنامه‌های متناسب با شرایط آموزشگاه و طرحهای ابتکاری	هفته‌ای	۶۰ دقیقه
۱۷	شناخت ناسامانیهای اخلاقی و روحی دانش‌آموزان و اقدام برای برطرف کردن آن		
	الف) نظارت و کنترل و مراقبت بر رفتار دانش‌آموزان مشکل‌دار و انجام تحقیقات لازم جهت شناسایی	هفته‌ای	۱۲۰ دقیقه
	ب) پیگیری و بررسی مشکلات شناسایی شده و انجام تبلیغات لازم در رابطه با پیشگیری از بروز مشکلات	هفته‌ای	۲۴۰ دقیقه
۱۸	ندرس ۸ تا ۱۴ ساعت درس تعلیمات دینی و پیش اسلامی و قرآن	هفته‌ای	۴۸۰ دقیقه

۴۸۰ ساعت

آموزش‌های لازم، انتظارات بالای مسئولین تعلیم و تربیت)

نتیجه‌گیری

امید است موارد یاد شده در عنایت و توجه مسئولین قرار گرفته و با محدود بودن و تخصصی شدن کارمربیان گامهای مؤثری در زمینه تربیت دانش‌آموزان برداشته شود و نتایج ذیل را به دنبال داشته باشد.

الف) فعالیتهای مربی در مقایسه با فعالیتهای معلمان همسنگ، هم وزن و هماهنگ شود و مربی پرورشی مانند سایرین در قبال کار اضافه حق الزحمه مناسب دریافت نماید.

ب) ارزیابی و ارزشیابی از فعالیتهای و عملکرد مربیان دقیق‌تر و عینی‌تر انجام پذیرد و مربیان ممتاز، موفق، تلاشگر با اطمینان و قطعیت بیشتری تعیین خواهند شد.

ج) سطح توقعات و انتظارات مسئولین تعلیم و تربیت با وظایف و توانائیهای مربیان هماهنگ شود.

د) فعالیت مربیان به دلیل تخصصی شدن از کیفیت بهتری برخوردار شود. در این صورت مربیان از بلاتکلیفی و تنوع فعالیت و... بیرون آمده و به سمت تخصصی شدن و محدود و مشخص شدن فعالیتهای حرکت خواهند کرد و نسبت به کار خود علاقه و دلچسپی بیشتری خواهند داشت و در نهایت متقاضی انتقال و جابجایی از بخش پرورشی به آموزشی نخواهند بود ●

الف) برای انجام هر فعالیت و وظیفه حداقل زمان لازم برآورد شده است، بدیهی است با توجه به اطلاعات و تجربیات و تخصص مربی این زمان قابل افزایش است.

ب) بعضی فعالیتهای در یک مقطع زمانی خاصی انجام می‌گیرد اما به علت اینکه فعالیتهای دیگر را تحت تأثیر قرار داده و حرکت فعالیتهای مستمر را کند می‌کند، زمان لازم برای اینگونه فعالیتهای در هر ماه در فعالیتهای هفتگی توزیع شده است تا این مشکل مرتفع گردد.

ج) بسیاری از فعالیتهای تربیتی خارج از ساعات رسمی آموزشگاه قابل انجام است و عملاً مربی با تعداد کمی از فراگیران در ساعات تدریس خود ارتباط مستقیم دارد.

د) در بعضی مدارس میزان همکاری و هماهنگی مدیر، معاونین و معلمان با مربی کم است و این عامل نیز بر مشکلات مربی می‌افزاید و از توان وی می‌کاهد.

ه) تنوع فعالیتهای تربیتی نیاز به تخصص و تجربه گوناگون دارد و اکثر مربیان در یک یا دو زمینه تخصص و تجربه لازم را دارند.

و) اجرای طرحهای جدید و ارسال دستورالعملهای مقطعی بر حجم کار مربی می‌افزاید.

ز) در نظرخواهی از مربیان مشکلات عمده‌ای که مطرح می‌کنند عبارتند از: (حجم و گستردگی زیاد فعالیتهای و وظایف، متنوع بودن فعالیتهای و مشخص نبودن قلمرو کاری، کمبود